

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
29 september 2004

Ons kenmerk
HO/BS/2004/43254

Uw brief van
3 september 2004

Uw kenmerk
2030420420

Onderwerp
vragen van het lid Joldersma

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Joldersma van uw Kamer inzake accreditatie van studies.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2030420420.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Mark Rutte)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Joldersma van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ingezonden d.d. 3 september 2004 kenmerk 2030420420)

1.
Heeft u kennisgenomen van het artikel over accreditatie van studies? 1)

Ja.

2.
Deelt u de mening dat een verzesvoudiging van de prijs voor accreditatie buitenproportioneel is?

Ik beschik niet over precieze gegevens met betrekking tot de prijzen die de visiterende en beoordelende instanties (VBI) in rekening brengen voor het uitvoeren van een visitatie, noch wat betreft de huidige situatie, noch wat betreft de situatie vóór invoering van de accreditatie. De VBI's zijn zelfstandige instanties die hun eigen prijs bepalen. Het accreditatieorgaan NVAO i.o. heeft criteria vastgesteld waaraan de VBI's moeten voldoen. De NVAO i.o. heeft een lijst vastgesteld van 5 VBI's in Nederland die aan de eisen voldoen. Binnen dit kader bepalen de VBI's hun eigen werkwijze en hun eigen prijsbeleid. De universiteiten en hogescholen kiezen zelf een VBI om de visitatie op te stellen. De prijs van de visitatie komt in de afspraak tussen instelling en VBI tot stand. Dat er sprake is van een prijsstijging is op grond van de informatie van de VSNU echter aannemelijk. Diverse factoren spelen daarbij een rol. De belangrijkste factoren zijn een direct gevolg van de keuzes die bij de wetgeving inzake bachelor-master en accreditatie zijn gemaakt. Invoering van de accreditatie had tot doel om de kwaliteitszorg in het hoger onderwijs een zwaarder accent te geven en garanties in te bouwen dat de kwaliteitsoordelen zijn gebaseerd op in alle opzichten onafhankelijke oordelen. Dit laatste heeft o.m. tot gevolg dat de VBI's zich hebben verzelfstandigd – mede met het oog op het principe van een "level playing field" - ten opzichte van de koepelorganisaties VSNU en HBO-Raad en nu BTW-plichtig zijn. Gesprekken tussen de Quality Assurance Netherlands Universities (QANU, erkend als VBI) en de NVAO i.o. over de meest efficiënte en kosten-effectieve wijze waarop met name de visitaties van de letteren- en lerarenopleidingen kunnen plaatsvinden hebben geleid tot een belangrijke reductie van de rapportagelast.

Op grond van zorgvuldige overwegingen is ervoor gekozen om de accreditatie per opleiding vast te stellen. De opleiding is immers een centraal element in de wetgeving, met belangrijke gevolgen voor de kwaliteitszorg, accreditatie, diploma's en graden, bekostiging en studiefinanciering. Door gelijktijdige invoering van het bachelor-master stelsel worden – in het wo- voorheen ongedeelde opleidingen nu onderscheiden in een bacheloropleiding en masteropleiding(-en) die afzonderlijk moeten worden gevisiteerd en geaccrediteerd. Omdat dit laatste effect een belangrijke prijsopdrijvende werking heeft en zich in overwegende mate in het wo voordoet heb ik naar aanleiding van de signalen van de VSNU aan de universiteiten een tegemoetkoming van 1 mln € per jaar toegekend. Of er sprake is van een verzesvoudiging van de prijzen van de visitaties kan ik op grond van de huidige gegevens niet bevestigen. Het is naar mijn oordeel nog te vroeg om conclusies te trekken. Het accreditatiestelsel staat nog maar aan het begin van zijn ontwikkeling; de werkwijze van universiteiten en hogescholen, van NVAO en VBI's zijn nog niet uitgekristalliseerd. Verwacht kan worden dat op termijn de "marktwerking", als gevolg van het feit dat de universiteit de mogelijkheid heeft om een keus te maken uit de offertes van meerdere VBI's, een prijsdrukkend effect heeft. Naar mijn indruk hebben de universiteiten daar nog onvoldoende op ingespeeld.

3.
Bent u bereid om een tussentijdse evaluatie te verrichten naar het accreditatiesysteem waarbij de kosten een belangrijk aandachtspunt vormen?

Inspectie en NVAO i.o. zijn met elkaar in gesprek om te bezien op welke wijze uitvoering gegeven kan worden aan een evaluatie van het accreditatie-stelsel in de vorm van een "process-review" in 2005. Daarbij zullen de kosten en de baten van het stelsel zeker aan de orde komen.

4.

In hoeverre worden instellingen beoordeeld op bijzondere kwaliteitskenmerken? Ziet u redenen om de accreditatie van instellingen in plaats van de accreditatie van opleidingen van deze instellingen een meer prominente plaats te geven?

De accreditatie en de toets nieuwe opleiding hebben betrekking op de opleiding. Beoordeling van de instelling als zodanig is niet aan de orde; wel komen bij de beoordeling van een opleiding omgevingsfactoren aan de orde zoals de kwaliteit van de studiebegeleiding, huisvesting en materiële voorzieningen die ook iets zeggen over de instelling die de opleiding aanbiedt. Voor wat betreft de verdere toekomst ben ik zeker bereid alternatieve vormen voor de accreditatie te overwegen. Voor de komende tijd is het echter in de eerste plaats van belang om het beoogde accreditatiestelsel op een zorgvuldige wijze in te voeren, zoals bedoeld in de wetgeving die nog maar kort geleden is vastgesteld.

1) de Volkskrant, 31 augustus jl.